

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5305]-103

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2018

HISTORY

Core Paper III

(Maratha Polity)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

1. Attempt any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (i) Explain the importance of Sanskrit sources for the study of Maratha Polity.
 - (ii) Define the term of 'Maratha Polity' and explain its nature.
2. Attempt any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (i) Evaluate the central administrative structure of the Maratha state.
 - (ii) Critically evaluate the process of Maratha state formation.
3. Attempt any *two* of the following questions in **250** words each : [20]
 - (i) Evaluate the salient features of Judicial system under the Marathas.

P.T.O.

- (ii) What were the major areas of expenditure of the Maratha state ?
- (iii) Who is the Bakhar Literature useful as a source of Maratha History ? Discuss.
- (iv) Examine the nature of 'Balutedari' system.

4. Write notes on any *four* of the following in 100 words each : [20]

- (i) Salient features of 'Ashtapradhan Mandal'
- (ii) Organisation of Maratha Cavalry
- (iii) Sardeshmukhi
- (iv) Types of 'Ordeals'
- (v) Alutedar
- (vi) Forts Administration.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (i) मराठा राज्यव्यवस्थेच्या अभ्यासासाठी उपयुक्त असलेल्या संस्कृत साधनांचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- (ii) 'मराठा राज्यव्यवस्था' या संज्ञेची व्याख्या करा व त्याच्या स्वरूपाचे स्पष्टीकरण द्या.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]
- (i) मराठा राज्याच्या केंद्रिय प्रशासन रचनेचे मुल्यमापन करा.
- (ii) मराठा राज्यनिर्मितीच्या प्रक्रीयेचे टिकात्मक मुल्यमापन करा.
3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाची उत्तर 250 शब्दांत लिहा : [20]
- (i) मराठेकालीन न्याय व्यवस्थेच्या ठळक वैशिष्ट्याचे मुल्यमापन करा.
- (ii) मराठा राज्याच्या खर्चाच्या मुख्य बाबी कोणत्या होत्या ?
- (iii) मराठ्यांच्या इतिहासाचे साधन म्हणून 'बखर' वाङ्मय किती उपयुक्त ठरते ? चर्चा करा.
- (iv) 'बलुतेदारी' पद्धतीचे परीक्षण करा.
4. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर टिपा लिहा (प्रत्येकी 100 शब्दांत) : [20]
- (i) अष्टप्रधान मंडळाचे ठळक वैशिष्ट्ये
- (ii) मराठा घोडदळाचे संघटन
- (iii) सरदेशमुखी
- (iv) 'दिव्यांचे' प्रकार
- (v) अलुतेदार
- (vi) किल्ले प्रशासन.